

Risicobesef van ondernemerschap ontbreekt bij jongeren Zzp'er: rooskleurige valkuil

Het aantal zzp'ers groeit in diverse branches van de groene sectoren. Het lijkt aantrekkelijk voor net afgestudeerden: er zijn weinig investeringen voor nodig, maar het is soms een valkuil. Het onderwijs moet daar op inspelen.

“Wanneer je veel personeel hebt, ben je soms vooral als sociaal werker bezig. Daarom heb ik er 14 jaar geleden bewust voor gekozen om als zelfstandige zonder personeel te starten. Want”, zo legt hovenier Bennie Everts uit Gasselternijveen uit, “ik wil vooral met het vak bezig zijn: zelf het ontwerp maken, uitvoeren en opleveren. Dat geeft me voldoening.” Daarmee maakt hij duidelijk waarom een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) aantrekkelijk is. Je bent je eigen baas, je overziet alle processen, bent

“Omdat ik vooral met mijn vak bezig wil zijn, ben ik zzp'er geworden,” zegt hovenier Bennie Everts, “maar het is soms best lastig om alles zelf te moeten regelen”

flexibel en je hebt vrijheid. Maar de keerzijde is dat je alles zelf moet doen. Een zzp'er heeft geen arbeidscontract. Verzekeringen of een pensioen zijn niet geregeld, dat moet hij zelf regelen en financieren. En daar gaat vaak wat mis, vindt Everts. →

Steeds meer ZZP'ers

Het aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) in de land- en tuinbouw groeit enorm. Exacte aantallen zijn niet bekend, maar dat die groei er is, bevestigen woordvoerders van bijvoorbeeld ZZZP- Nederland, LTO, Kamer van Koophandel en diverse brancheorganisaties. Hoveniersvereniging VHG weet te melden dat ze in haar ledenbestand 193 zzzp'ers heeft, dat is 15 procent van het totale ledenbestand. Leo Kips, van ZZZP- Nederland, een stichting die zich afficheert als het informatiecentrum voor zzzp'ers, zegt dat het moeilijk is om exacte aantallen te noemen omdat er verschillende opvattingen zijn over wat een zzzp'er is.

Een zzzp'er is eigenlijk een freelancer, zegt een woordvoerder van de Kamer van Koophandel. De term freelancer wordt vaak gebruikt voor hoger geschoold werk, zoals advieswerk, journalistiek werk of tekstschrijvers. Het begrip zzzp – iets van de laatste jaren – wordt meer gebruikt in de bouw of in de groene sector. Een zzzp'er is een ondernemer die werk aanneemt van opdrachtgevers tegen een afgesproken prijs en het uitvoert. Hij werkt voor eigen risico en er is geen arbeidscontract. Een zzzp'er moet alles zelf regelen: verzekeringen, administratie, belastingtechnische zaken en pensioen. Gekscherend worden ze ook wel 'zelfstandigen zonder pensioen' genoemd.

Zzzp'ers vind je in diverse groene sectoren. In de bloemisterij werken ze bijvoorbeeld in opdracht van grote bedrijven om een kantoorbeplanting te onderhouden. Of ze laten zich inhuren door bloemenzaken voor het maken van arrangementen. Zo zijn er zzzp'ers in de cultuurtechniek, in de loonwerkbranche, de boomteelt, de hovenierswereld en groenvoorziening of de melkveehouderij. Sommigen werken fulltime als zzzp'er, anderen doen het naast hun gewone bedrijf. Boeren en tuinders die uit hun bedrijf geen volledig inkomen kunnen halen, weten als zzzp'er nog een aanvullend inkomen te verwerven.

Een zzzp'er krijgt met veel, vaak onbekende, wet- en regelgeving te maken. Hij moet zich inschrijven als ondernemer bij de Kamer van Koophandel, moet zelfstandig een boekhouding voeren, afspraken maken met de belastingdienst over de btw, acquisitie voeren, calculeren en verzekeringen afsluiten. Met een opdrachtgever moet een zzzp'er goede afspraken maken (er zijn diverse modellen bijvoorbeeld bij www.fnvzzp.nl of www.ltozzp.nl). Bij de belastingdienst moet hij een Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) aanvragen. In die verklaring beschrijft de dienst hoe zij de inkomsten van de zzzp'er zien, of er al dan niet sprake is van een dienstbetrekking.

Kabels en leidingen

Voordat Everts als zzzp'er startte, werkte hij jarenlang bij de agrarische bedrijfsverzorging, ook bij hoveniers. Zijn vrouw en schoonmoeder hadden in die tijd een bloemenwinkel. Hij was – zo zegt hij zelf – daardoor goed voorbereid. Via de bloemenwinkel hadden ze kennis van bijvoorbeeld verzekerings- of belastingstechnische zaken. En hij kende de hovenierswereld uit ervaring. Maar toch is het niet altijd makkelijk. Everts heeft veel moeite moeten doen om zich te verzekeren tegen ongelukken met kabels en leidingen omdat hij geen machines heeft. "Gelukkig is dat nu geregeld. Maar zo zijn er meer zaken waar je wel tegen aanloopt. Het is soms best eenzaam. Je kunt niet even ruggespraak houden als het tegenzit. En het kan ook zeer zinvol zijn om ervaringen uit te wisselen: Hoe heb jij dat geregeld met die verzekeringen?"

Mede om die reden werkt hij sinds kort samen met vijf andere hoveniers. Ze hebben zo hun krachten gebundeld en kunnen klanten beter van dienst zijn. Everts heeft zelf niet veel machines, maar kan die huren van zijn collega's. Anderen maken weer gebruik van zijn expertise op het gebied van berekening. Daarnaast is hij actief bij de hoveniersvereniging VHG waar hij doe-dagen voor zzzp'ers organiseert over bijvoorbeeld ketenaansprakelijkheid, machinekeur of kabels en leidingen.

Schulden

Sinds kort is hij op verzoek van de VHG zzzp-ambassadeur. Hij wil in die rol opkomen voor de belangen van zzzp'ers en helpen de kwaliteit van de zzzp-bedrijven te verbeteren. Bedrijfseconomisch doen kleine bedrijven het slecht, zo blijkt uit het laatste bedrijfsvergelijkend onderzoek dat de VHG jaarlijks laat uitvoeren.

Bedrijven met een omzet van minder dan 250.000 euro, waaronder veel zzzp'ers, hebben soms zelfs een negatief exploitatietekort. Daarom is de VHG met een professionaliseringsproject gestart voor die bedrijven. Het idee is om die bedrijven te screenen en met een verbeterplan te komen. Scholing kan daar ook een onderdeel van uitmaken over bijvoorbeeld verzekeringen, inzet van tijdelijk personeel of gebruik van specialistische machines. "De professionaliteit en het rendement van de kleine bedrijven moeten absoluut omhoog", vindt Everts.

Hoe kan het dat het zo slecht gaat met de kleine bedrijven, terwijl tegelijkertijd het aantal zzzp-bedrijven enorm groeit? In vrijwel alle branches (zie kader) constateren woordvoerders een toename van het aantal zzzp'ers. Everts wijdt het falen van veel van die bedrijven aan het ontbrekende risicobesef van jonge star-

ters. Ze kijken er te rooskleurig tegen aan. Ze starten een onderneming, schrijven een veel te laag uurloon en na verloop van tijd ontdekken ze dat het niet kan. Onlangs hoorde hij dat een medewerker van een collega-hovenier, een voormalig zzzp'er, nog drie jaar lang maandelijks 300 euro opzij moet leggen om zijn schulden af te betalen. "Het gaat te vaak mis. Zzzp'er zijn lijkt aantrekkelijk, maar het is soms een valkuil."

Afremmen

Dick Klop van loonwerkorganisatie Cume Nederland constateert hetzelfde verschijnsel. Te vaak starten jonge mensen zonder voldoende ervaring, rekenen slecht en gaan voor prijzen aan de slag die veel te laag zijn. "Het probleem lost zich wel op, maar het is pijnlijk." Hij denkt dat het komt omdat veel jongeren vooral praktisch ingesteld zijn: "Alleen goed op de trekker kunnen rijden is niet

voldoende voor een ondernemer in een professionele sector." Ineke Smit, relatiebeheerder van de bloemisterijvereniging VBW, verzorgt wel eens gastlessen op aoc's. Zij constateert dat jongelui vaak nog niet toe zijn aan ondernemerschap: "Ze zijn er niet mee bezig en hebben geen benul van wat het inhoudt. Hoe je zzzp'er wordt, dat horen ze helemaal niet."

Het onderwijs moet dus aandacht besteden aan ondernemersvaardigheden, vinden velen. Dat doen ze in veel gevallen wel, maar het zou beter kunnen. Dick Klop vindt dat communicatie en bedrijfsvoering nadrukkelijker in de opleiding naar voren moet komen. Ineke Smit is al heel gelukkig dat in haar branche cijfers nu ook een rol spelen in de opleiding. Maar ze vindt dat leerlingen ook moeten leren bij wie ze terecht kunnen als ze willen weten hoe je start als ondernemer, met welke verzekeringen

je te maken hebt, waarom je bij de belasting een VAR moet aanvragen of hoe je je pensioen regelt. Harrie Koopstra van de Kamer van Koophandel in Meppel laat weten dat ze scholen over dit aspect willen helpen door gastlessen te verzorgen, cursussen te geven of projecten op te zetten.

Bennie Everts zegt niet goed te weten wat scholen nu doen aan ondernemerschap. Het is al lang geleden dat hij in de schoolbanken zat. Hij kan daarom geen oordeel geven over de kwaliteit van het onderwijs. Zijn indruk is dat leerlingen nogal eens rekenen aan fictieve bedrijven. Hij benadrukt dat jongeren een reëler beeld moeten krijgen van de risico's van het ondernemerschap. "Misschien moet je ze eerder afremmen om zelfstandig te starten. Ze zien het te rooskleurig, ze staren zich blind op een hoog uurtarief. Maar er zijn te veel valkuilen." □

ADVERTENTIE?

S[i]LO

Het tijdschrift *vakblad groen onderwijs* is het enige blad dat zich speciaal richt op het groene onderwijs en agrarische belangenorganisaties. Het verschijnt 20 maal per jaar. Met *vakblad groen onderwijs* kunt u dus gericht deze doelgroep benaderen.

Voor inlichtingen over advertentiemogelijkheden, vraag naar:

Pieter Boetzkes,
Tormentilbeek 8,
5709 pk Helmond
Tel: (0492) 55 69 03
Fax: (0492) 55 69 04
E-mail: boetzkes@knoware.nl

Verschijningsstabel 2007

EDITIE	SLUITINGSDATUM	VERSCHIJNING				
11	19-06-2007	27-06-2007	15	02-10-2007	10-10-2007	19 03-12-2007 12-12-2007
12	03-07-2007	11-07-2007	16	16-10-2007	24-10-2007	20 18-12-2007 28-12-2007
13	28-08-2007	05-09-2007	17	06-11-2007	14-11-2007	
14	18-09-2007	26-09-2007	18	20-11-2007	28-11-2007	